

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 33 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 231 คน จำนวนเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน และครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 198 คน จำนวนเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 9 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 18 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 6 คน และครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 54 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 108 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 36 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 33 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 198 คน ได้มาโดย 2 วิธี ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 33 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 33 คน จำนวนเป็น ผู้บริหาร

สถานศึกษาของโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 9 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 18 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 6 คน ดังตารางที่ 2

2.2 ครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จินเนกประชากรตามระดับช่วงชั้น เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 54 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 108 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 36 คน รวมทั้งสิ้น 198 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากจำนวนประชากรในแต่ละระดับช่วงชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 47 คน ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 85 คน และช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 33 คน รวมทั้งสิ้น 165 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืนจำนวนครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามระดับช่วงชั้น ตามจำนวนที่กำหนดใน ขั้นที่ 2 และเมื่อรวมกับกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละระดับช่วงชั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 198 คน ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำแนกตามสถานภาพและระดับช่วงชั้น

ระดับช่วงชั้น	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูที่รับผิดชอบ		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ช่วงชั้นที่ 1-2	9	9	54	47	63	56
ช่วงชั้นที่ 1-3	18	18	108	85	126	103
ช่วงชั้นที่ 3-4	6	6	36	33	42	39
รวม	33	33	198	165	231	198

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ มีเป็นลักษณะแบบ มาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิดแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน มีลักษณะมาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจาก ปัญหามากที่สุด ปัญหาเล็กน้อย กลาง ปัญหาน้อย และปัญหาน้อยที่สุด ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ และด้านปัจจัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ การดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร มาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วม พุทธศักราช 2543 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งจากการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ตลอดจนทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือตรวจสอบรายการและแบบมาตรการส่วนประมาณค่าตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 64-74)
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามกรอบแนวคิดทั้ง 4 ด้าน จำนวน 46 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว ไปขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถาม โดยวิธีการหา ค่า IOC (Index of Item - Objective Congruence) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

5.1 นายประภาส ทัดติวงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านลาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิ อก.ม. สาขาการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหา

5.2 นายประคินธุ์ บุตราช ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านมะกอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิ อก.ม. สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหา

5.3 นางสุรางค์ เจริญทอง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิ อก.ม. สาขาภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษา และด้านการสร้างแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของ โครงสร้าง และภาษา

5.4 นางศุภมาลย์ นามพุทธา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิ อก.ม. สาขาการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและ การวัดผลประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.5 นางสาวใจ พันธุ์ยางน้อย ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน บ้านหนองปลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของ โครงสร้างและภาษา

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบฟอร์มในการประเมินเพื่อนำผลจากการประเมินมาทำการวิเคราะห์ โดยเลือก ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

6. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วนำเสนอต่อประธาน กรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง

7. ารับปรุงแบบสอบถามแล้วจัดพิมพ์นำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร และครูที่รับผิดชอบเด็กพิเศษ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จำนวนเกินผู้บริหาร 10 คน และครูที่รับผิดชอบเด็กพิเศษ จำนวน 20 คน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

8. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดย

8.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ของเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 107) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .33 ถึง .77 จำนวน 46 ข้อ และพบว่าใช้ได้ทั้งหมด

8.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 96) ได้ค่าความเชื่อมั่น .93

9. นำข้อคำถามของแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดส่งแบบสอบถามไปยัง โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เพื่อให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถาม ไปส่งด้วยตนเอง

3. เมื่อครบกำหนดผู้วิจัย ไปขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน

198 ฉบับ คิดเงินร้อยละ 100 เพื่อคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ และรวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ศึกษา

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนโดยกำหนดค่าน้ำหนักออกเป็น 5 ระดับ ให้คะแนน ดังนี้

ระดับปัญหามากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเต็ม	5
ระดับปัญหามาก	ให้น้ำหนักคะแนนเต็ม	4
ระดับปัญหาปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเต็ม	3
ระดับปัญหาน้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเต็ม	2
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเต็ม	1

3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วมาผลการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 163)

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 หมายถึง มีระดับปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 หมายถึง มีระดับปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 หมายถึง มีระดับปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง มีระดับปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อยที่สุด

3.3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้ t-test แบบ Independent Samples

3.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่มีระดับช่วงชั้น แตกต่างกัน โดยใช้ ค่า F-test (One-way Analysis of variance) และหากพบว่าคู่ใดมีความแตกต่างกันก็จะดำเนินการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คิวส์ (Newman-Keuls Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ

- 1.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ของเทียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 107)
- 1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96)
- 1.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามรายข้อกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Index of Item - Objective Congruence : IOC)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 113)
- 2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 115)
- 2.4 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้ t-test แบบ Independent Samples (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 109)

2.5 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน ที่มีระดับช่วงชั้นแตกต่างกัน โดยใช้ ค่า F-test (One-way Analysis of Variance) และหากพบว่าคู่ใดมีความแตกต่างกันก็จะดำเนินการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คิวส์ (Newman-Keuls Method)